

Centerpartiets budget
för hela
Norrtälje kommuns bästa
2025

Centerpartiet

NORRTÄLJE

Inledning

Norrtälje kommun har länge varit en bra kommun att leva i. Här finns trygghet, arbetstillfällen, fina bostadsmiljöer och en fantastisk natur. Vår kommun har flera centralorter men också en vidsträckt landsbygd. Det är en kommun som är förhållandevis småskalig, men som samtidigt har Stockholm, Uppsala och Arlanda inom bekvämt avstånd. Nu behöver vår kommun återigen få chansen att växa och återfå sin framtidstro.

I Norrtälje kommun har Centerpartiet tidigare under flera decennier spelat en avgörande roll för kommunens utveckling. Ansvarstagande samarbete med andra partier gjorde en stabil politisk ledning möjlig. Centerpartiet står för en stabil politik som påbörjats under tidigare mandatperioder och som vi fortsätter att stå upp för och utveckla vidare.

Norrtälje kommun har under en längre tid varit i tillväxt. Det är en påfrestning på kommunens ekonomi att vara i en tillväxtfas. När vi blir fler i kommunen påverkar det självklart den kommunala verksamheten. Nu bromsar tillväxten in samtidigt som många investeringar fortfarande behöver göras. Det handlar om förskolor, skolor, vatten och avlopp, äldreomsorgsplatser och annan kommunal service. För att klara de nödvändiga investeringarna och ge kommuninvånarna bra service behöver Norrtälje kommuns ekonomi växa samtidigt som den behöver vara i balans. För Centerpartiet är det viktigt att varje skattekrona används klokt.

Det ekonomiska läget för 2025 är besvärligt, med inflation som leder till ökade kostnader i all verksamhet, samtidigt som kommunens intäkter inte ökar i samma takt. För Centerpartiet är det då viktigt att fokusera på rätt saker. De kommunala kärnverksamheterna måste få förutsättningar att klara sina uppdrag. Kommunen har också under flera år gjort överskott. Det skapar utrymme för utveckling i kommunen men också en möjlighet att kunna möta svårare tider.

I Centerpartiets förslag till budget för 2025 har vi fokus på klimatet och miljön, utveckling av hela vår kommun med både landsbygd och skärgård, våra barn och unga liksom de av vår befolkning som behöver extra stöd. Det handlar i grunden om alla människors lika rätt och värde. Det handlar om Centerpartiets liberala värderingar.

Det är en politik som ger dig som kommuninvånare valfrihet och möjligheter att själv bestämma hur du vill forma ditt liv. En politik som syftar till att du ska vara trygg med att samhället förmår att ta ansvar för de viktiga gemensamma uppgifterna. Vi ser också behovet av en bred politisk samverkan.

I Centerpartiet är vi alltid beredda att stå upp för våra värderingar och ta ansvar för vår kommun. För en kommun med framtidstro och humanism, utan hat och populism.

Centerpartiets satsningar per nämnd där de skiljer mot styrets budgetförslag

Kommunstyrelsen totalt 3,72 mkr

Hallstaviks Folkets Hus, ansvaret för bidraget överförs till kommunstyrelsen från kultur och fritid samt ett höjt anslag för att täcka underskott, enligt revisorernas förslag. 0,92 mkr överförs till Kommunstyrelsen från Kultur- och fritidsnämnden samt uppräknig av bidraget med 0,6 mkr

Starta upp miljö och klimatkontor

Fler sommarjobb för ungdomar

Utökad service och öppettider vid Kontaktcenter i Hallstavik och Rimbo

Att årligen förlägga två av Kommunfullmäktiges möten i Rimbo respektive Hallstavik

Kultur- och Fritidsnämnden totalt 1,1 mkr

Asfalterad yta med belysning för motorburen ungdom

Kulturskoleverksamhet på landsbygdsskolor

Ökat anslag för skötsel och tillgänglighet på Färsna Naturreservat riktat till Naturvårdsstiftelsen

Uppräknat anslag till studieförbunden

Inga besparingar i verksamheten

0,92 mkr överförs från Kultur- och Fritidsnämnden till Kommunstyrelsen som tar över ansvaret för bidraget till Hallstaviks Folkets Hus i enlighet med revisorernas förslag

Barn- och skolenämnden totalt 8 mkr

Bevara och utveckla förskoleverksamhet och skolor på landsbygden

Fler resursklasser

Utökad förskoleverksamhet med sverigefinsk inriktning

Utbildningsnämnden totalt 3 mkr

Fler platser inom Yrkesvux

Förstärkning av modersmålsenheten riktat mot nationella minoriteter, med finska språket som särskild prioritering

Ingen besparing i verksamheten

Bygg- och Miljönämnden totalt 1 mkr

Hantering och ökad kontroll av miljöbrottslighet

Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje totalt 30 mkr

Inga besparingar i verksamheten

Trygghetsboende som ej behöver vara biståndsbedömt

Uppsökande verksamhet för anhörigstödjare

Ökad habiliteringsersättning

Uppräknig av ersättning till utförare

Klimat och miljö

Centerpartiet har aktivt bidragit till att det tagits fram ett miljö- och klimatprogram för kommunens egen verksamhet. Att ha fokus på klimatet är viktigare än någonsin. Då gäller också att varje nämnd tar ansvar för att fullfölja den antagna Miljö- och Klimatstrategin.

Då nuvarande styre lagt ner Teknik och Klimatnämnden har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret. Det har gjort att styrningen av och fokus på dessa frågor i stora delar saknas. För att åter lyfta detta viktiga område behövs snarast ett Miljö- och Klimatutskott under kommunstyrelsen liksom ett klimat- och miljökontor som samordnar och driver kommunens klimat- och miljöarbete framåt.

Ytterligare en uppgift för utskottet bör vara att fortsätta hålla i arbetet med energieffektiviseringar i kommunala lokaler som genomfördes under förra mandatperioden. Uppföljning av uppdraget att kommunens egna transporter styrs över till elbilar och biogasbilar är ytterligare en uppgift. Liknande krav gällande transporter ska även vara en väsentlig faktor i kommunens upphandlingar. Centerpartiet anser också att kommunen måste sträva efter att certifiera våra reningsverk, för att bättre kunna följa upp och ha kontroll på kretsloppet.

I det kommunala fastighetsbeståndet har Centerpartiet under tidigare mandatperioder sett till att arbetet med energieffektiviseringar har påskyndats. Arbetet med utbyte till energisnål teknik och installationer av solfångare/solceller på lämpliga tak behöver fortsätta. Vi i Centerpartiet vill också ge invånarna i vår kommun större möjligheter att göra klimatsmarta och miljövänliga val genom en aktiv energirådgivning.

Det behövs en ökad lokal produktion av energi genom solceller och vindkraftverk liksom biogas och vätgas. Möjligheten att använda elbil behöver stimuleras genom fler offentliga laddstolpar på fler platser i vår kommun. Även att resa kollektivt behöver stimuleras, bland annat genom att bygga fler pendlarparkeringar och att befintliga utökas, där behov finns.

I Norrtälje kommun byggs det för fullt. Men byggandet kan göras mer klimatsmart genom att markant öka andelen hus byggda helt i trä. Småhus byggs redan i hög grad i trä, så det handlar främst om hur vi kan planera för fler flerfamiljshus i trä. En träbyggnadsstrategi behöver tas fram för Norrtälje. Möjligheten att redan i detaljplanearbetet förbereda för trähus måste tas tillvara och vid allt kommunalt byggande bör också möjligheten att bygga i trä prövas.

Bevarandeprogrammet för Norrtälje stad från 1981 behöver uppdateras och aktualiseras. De uppdateringar som hittills skett har gällt främst allmän platsmark och kvartersmark. En plan och kostnadsberäkning för att uppdatera hela materialet och göra det mer tillgängligt, behöver tas fram.

I Norrtälje kommun har kriminella aktörer dumpat mängder av förorenat byggavfall. Bygg och miljökontoret behöver ytterligare resurser för att både utreda och förebygga miljöbrottslighet. Kommunen ska inte stå för merkostnader för att sanera efter denna brottslighet, men behov av finansiering av arbetet kan initialt behövas.

Landsbygderna och skärgården – hela kommunen ska leva och utvecklas

Kommunen behöver ha beredskap att kunna möta den påverkan vi ser genom ändrat klimat och högre produktionspriser på grund av kriser i omvärlden. Därför ska bland annat värdefull åkermark inte bebyggas eller på annat vis exploateras. Vi behöver också värna det produktiva skogsbruket i kommunen. Skogen är inte bara en plats för rekreation utan producerar också material till bland annat byggnation, pappersprodukter och energi.

Vår åkermark behövs för att odla livsmedel och foder till djuren, men även energi. Betesmarken behövs till djuren och biologisk mångfald. Livsmedelsproduktionen är viktig, både ur självförsörjningsgrad och för att kunna nå målen i Sveriges livsmedelsstrategi.

Centerpartiet har under förra mandatperioden drivit igenom möjligheten för lokala producenter att kunna leverera till kommunala skolor och omsorgen. Vi vill fortsätta utveckla möjligheten till mer lokalt odlade livsmedel i våra offentliga kök, så att lokala producenter kan vara med och erbjuda sina produkter. Kommunen behöver då också vara beredd att betala för det mervärde som närodlad mat innebär.

Våra företagare är viktiga för hela kommunens utveckling. De gröna näringarna, jordbruk och skogsbruk, spelar en viktig roll i vår kommun. Våra lantbruks- och landsbygdsföretagare utgör en stor del av kommunens näringsliv, med många små och medelstora företag, som skapar arbetstillfällen och skatteintäkter i hela kommunen.

Centerpartiet har varit drivande för att bilda ett Landsbygdsråd. Det är en viktig mötesplats och ett forum för landsbygdens frågor. Vi vill utveckla Landsbygdsrådet ytterligare genom att tydligare involvera det i arbeten och uppdrag som berör landsbygden. Kommunen behöver öka samarbetet och den löpande dialogen med de lokala utvecklingsgrupperna och även stimulerar bildandet av nya utvecklingsgrupper på fler platser. Vi vill tydligare involvera landsbygderna och skärgården i kommunens utvecklingsarbete och ha mer uppsökande verksamhet med möten på plats i bygderna.

Kommunen behöver jobba mer med att underlätta för de fastboende i skärgården. Det gäller då också att åstadkomma lösningar där även de fritidsboendes köpkraft gagnar det lokala serviceutbudet. De fritidsboende liksom turismen är viktiga för skärgårdens företagare. Allmänna kommunikationer samt service måste erbjudas året runt i skärgården och välplanerade replipunkter på fastlandet med bryggplatser, bilparkeringar, laddplatser och bussförbindelser behövs. Vi ser också positivt på landsbygds- och skärgårdsutveckling med stöd från Leader, i samarbete med företagare och civilsamhället.

Centerpartiet vill utöka kommunens service och tillgänglighet i hela kommunen. I ett första steg satsar vi därför på att utöka servicen och öppettiderna på kontaktcenter i Hallstavik och Rimbo, och anslår medel i vår budget för detta.

Centerpartiet har länge jobbat för fler gång- och cykelvägar i kommunen och var initiativtagare till anläggningsbidraget för gång- och cykelvägar. Vi vill se en fortsatt satsning på detta och också införa möjligheten att få stöd för underhåll av gång- och cykelvägar som kommit till med detta bidrag.

Utbildning och livslångt lärande

Satsningen på att rusta och utveckla lokalerna på Rodengymnasiet måste fortsätta, för ett mer sammanhållet gymnasium. Då en nybyggnation är svår att finansiera med skolpengen, bör en varaktig lösning i stället hittas bland de lokaler som gymnasiet nu disponerar. Arbetet med en ny skolgård för gymnasiesärskolan måste komma igång.

Centerpartiet anser att kommunen ska erbjuda UF-verksamhet (Ung Företagsamhet) för alla gymnasieelever, för att fler ska få kunskap om hur man etablerar och driver ett företag.

Vi är i en sämre konjunktur och fler riskerar att bli arbetslösa. Samtidigt saknas utbildad arbetskraft för många branscher och inom välfärden. Centerpartiet satsar därför ytterligare på yrkesvux, som snabbt ger fler möjlighet till en yrkesutbildning och bidrar till integration. En utökad kommunal finansiering kommer också leda till att kommunen kan tillgodogöra sig ett större statsbidrag. Vi vill också se fler yrkeshögskoleutbildningar i kommunen.

Sommarjobb är en utmärkt introduktion till arbetsmarknaden. Alla ungdomar har dock inte möjlighet att själva få tag på lämpligt sommarjobb. Centerpartiet satsar därför på "egen sommar" för att ta fram och ge stöd till sommarjobb för ungdomar som behöver hjälp med detta eller behöver särskilt anpassade jobb på grund av funktionsnedsättning. Kommunens Näringslivskontor bör få detta i uppdrag.

Kunskaper i Svenska språket är en av de viktigaste verktygen för en lyckad integration. Centerpartiet välkomnar beslutet att göra det möjligt för de ukrainska flyktingarna som bor i Norrtälje kommun att läsa svenska på SFI. Ukrainarna har tidigare inte haft den rätten, då de omfattas av det så kallade massflyktsdirektivet. Att eleverna erbjuds undervisning både i Norrtälje och Hallstavik anser vi ska säkerställas.

Våra nationella minoriteter har särskilda rättigheter att få tillgång till undervisning i modersmålet, samtidigt finns inga extra resurser för detta på modersmålsenheten. Centerpartiet gör därför en satsning på modersmålsundervisningen i både grundskolan och gymnasiet.

Informationen om rätten för eleverna att få modersmålsundervisning i finska måste också bli bättre till både vårdnadshavare och elever. Norrtälje är ett finskt förvaltningsområde och 12% av vår befolkning har sin bakgrund i Finland. Därför gör vi denna satsning i ett första steg riktat mot det finska språket.

Digitaliseringen kan ge möjlighet till att fler elever kan ta del av undervisningen i våra nationella minoritetsspråk, men utgångspunkten måste vara att distansundervisning ska vara ett komplement i de fall då undervisning är svår att få till på plats.

Grund- och förskola – för elevernas bästa i hela kommunen

Norrtälje kommun är stor till ytan, och möjligheten att ha en skola och förskola eller barnomsorg nära hemmet måste säkerställas. Centerpartiet vill bevara och utveckla förskolor och skolor på landsbygden och i skärgården. Därför stärker vi den ekonomiska tilldelningen till dessa skolor och förskolor.

Centerpartiet vill att förskolor och grundskolor ska hålla högsta kvalitet i hela vår kommun. Varje barn ska få hjälp och stöd att nå sin egen fulla potential. Tidiga insatser redan i förskolan är avgörande för att verkligen ge alla barn chansen att lyckas i skolan. För att uppnå detta behöver det finnas fler behörig personal per barngrupp eller mindre grupper. Även de som har skiftarbete ska kunna använda förskolans tjänster och vi vill därför att det ska erbjudas barnomsorg på obekvämt arbetstid på fler platser i kommunen.

Alla barn ska ges möjlighet att lyckas i grundskolan med rätt hjälp och stöd oavsett om det är specialpedagog, resursklass eller mindre studiegrupp som behövs. Det behövs ett tydligare uppdrag och mer resurser för uppstart och satsning så att fler elever i vår kommun får tillgång till resursklasser och resursförskolor. Vi i Centerpartiet utökar därför finansieringen för fler resursklasser.

Norrtälje kommun är ett finskt förvaltningsområde, vilket innebär att viss samhällsservice ska tillhandahållas på finska. Bland annat ska de som så önskar kunna erbjudas plats i förskoleverksamhet där hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska. Förutom satsningen Centerpartiet gör på modersmålsundervisningen så lägger vi ytterligare resurser på att utveckla förskoleverksamhet med sverigefinsk inriktning.

Tillgång till kultur i hela kommunen är en prioriterad fråga för Centerpartiet. Det gäller inte minst för våra barn och ungdomar. Samarbetet mellan skolan och kulturskolan är viktig att värna. Centerpartiet vill öppna upp för att elever i våra landsbygdsskolor ska ha möjlighet till att delta i kulturskoleverksamhet under skoltid.

Finskt förvaltningsområde

I Norrtälje kommun har ca 12% av invånarna sina rötter i Finland. Kommunen är sedan 2012 finskt förvaltningsområde, vilket innebär att sverigefinnar i kommunen har särskilda rättigheter enligt minoritetslagen. Det syftar till delaktighet och inflytande. Mycket bra arbete pågår, men mycket behöver också bli bättre.

Centerpartiet satsar i budgeten mer resurser till modersmålsundervisningen och förskoleverksamhet. Här måste också informationen om rätten för eleverna att få modersmålsundervisning i finska bli bättre till både vårdnadshavare och elever.

Äldreomsorg i form av exempelvis tvåspråkig verksamhet måste bli verklighet, då många tappar svenska språket i hög ålder eller vid exempelvis demenssjukdomar. Både Norrtälje kommun och Region Stockholm är också finskt förvaltningsområde, därför bör även KSON (Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje) formellt ingå i det.

Omsorg i hela kommunen

Kommunalförbundet står inför utmaningar att möta invånarnas behov av stöd, service och omsorg inom ramen för den tilldelade budgeten. Utmaningarna är främst kopplade till personella och ekonomiska resurser i förhållande till volymer och volymökningar, men även till exempelvis kommunens bostadsförsörjning för målgrupperna. Centerpartiet ser behovet av uppräknig av ersättningen till utförare och lägger resurser för detta i vår budget.

Centerpartiet var initiativtagare till det projekt som har utvecklats till den så kallade Norrtälje-modellen. Norrtälje-modellen betyder att regionens sjukvårdsresurser och kommunens omsorgsarbete har samordnats under samma hatt. För oss är det viktigt att fortsätta utveckla modellen, för ökad trygghet och omsorg för alla som bor i vår kommun. För Centerpartiet handlar det om att ge den bästa livskvaliteten inom vården och omsorgen.

Antalet invånare i åldrarna över 65 år ökar i vår kommun. Det medför nya utmaningar i framtiden. Vi lever längre och är aktiva längre upp i åldrarna tack vare allt bättre vårdmöjligheter. Norrtälje-modellen är en väl fungerande samordning av vård och omsorg. För Centerpartiet är det viktigt med en god äldreomsorg med säkerställd kvalitet i hela kommunen.

Från Centerpartiet avsätter vi i vår budget resurser för att intensifiera arbetet med anhörigstöd liksom arbetet med trygghetsboenden. Anhörigstödet behöver förbättras och byggas ut då många anhöriga deltar i vård- och omsorgskedjan. Bland annat behövs uppsökande verksamhet för att anhörigstödet ska nå alla som behöver detta.

Många efterfrågar ett tryggare boende på äldre dar. Centerpartiet vill fortsätta utveckla nya och mer flexibla former av boenden för äldre. Vi vill bland annat utveckla trygghetsboende på flera platser i kommunen. Ett boende som inte ska behöva vara biståndsbedömt men där det finns möjlighet till service och gemensamma aktiviteter. Exempelvis skulle Blidösundsgården och Rosenlundsgården kunna öppnas upp även för omsorgsboende.

För Centerpartiet är det viktigt att kommuninvånare med funktionsnedsättning får en ökad rätt att bestämma över innehållet i sitt stöd, sin hjälp och sin service. Varje invånare i vår kommun har rätt till ett fullvärdigt liv utifrån sina egna behov. Kommunen har ett särskilt ansvar att göra samhället tillgängligt för alla. Centerpartiet vill därför se över ersättningen för den kommunala assistansen med utgångspunkt i hur den enskilda individens valfrihet kan garanteras.

Ett steg mot full delaktighet är möjligheten att kunna försörja sig genom eget arbete. Därför är det viktigt att ha möjlighet att kunna jobba utifrån sin arbetsförmåga. Det behövs därför bättre möjligheter till livslångt lärande. Utbildning ger bättre villkor på arbetsmarknaden och därmed större delaktighet i samhället.

Bland personer som deltar i daglig verksamhet är det betydligt vanligare att ligga under gränsen för låg ekonomisk standard. Att ha en intellektuell funktionsnedsättning innebär ofta att ha inkomster på garantinivå från sjuk- och aktivitetsersättningen vilket motsvarar den lägsta nivån i systemet. Om man deltar i

daglig verksamhet så kan kommunen ge habiliteringsersättning. Den är inte reglerad i lag, förordning eller föreskrift men är ett sätt att stimulera den enskilde att delta i verksamheten. Centerpartiet vill öka habiliteringsersättningen för den som deltar i daglig verksamhet och avsätter medel för detta i vår budget.

Norrtälje kommun behöver stärka sitt arbete inom funktionshinderfrågorna. Centerpartiet vill lyfta dessa frågor högre upp på dagordningen. Vi vill bland annat tillsätta en ombudsman för funktionshinderfrågor. Det finns också i Norrtälje kommun en brist på LSS-boenden. Centerpartiet vill där det är möjligt, använda ej utnyttjade enheter för särskilt boende till LSS-boende i stället.

Kultur, idrott och fritid i hela kommunen

Kulturens och föreningarnas mötesplatser bidrar till kreativa orter, som människor gärna vill besöka, leva och verka i. Det stärker också människor, utvecklar samhället och fördjupa demokratin. Genom att tillhandahålla mötesplatser som bibliotek, museer, badhus, idrottsanläggningar, ungdomsgårdar, kulturverksamheter och genom att fördela stöd till föreningar vill Centerpartiet stärka den inriktningen.

I Centerpartiet vill vi att alla ska ha möjlighet att både ta del av och själva vara delaktiga i skapandet av kulturen som aktiva samhällsmedborgare. Det handlar för oss inte bara om frihet som princip utan som en möjlighet att både för sig själv och tillsammans med andra kunna få nya perspektiv och vidga sin tankevärld. Den fria bildningen finns bara i demokratier eftersom den utgör ett hot mot totalitära krafter. Vi värnar möjligheten för bildning för alla, det är en frihetsfråga. Därför vill vi se en utökad satsning på samverkan med studieförbunden som ger förutsättningar för bildning i hela kommunen.

Kulturen och föreningslivet behöver vara tillgänglig för alla, oavsett var i kommunen man bor, om man har någon funktionsnedsättning eller vilken bakgrund och livssituation man har i övrigt. Den behöver också vara tillgänglig både att ta del av och för eget skapande. Det handlar om allas tillgång till den fria kulturen och vad det kan innebära för den enskilda människan. Då får också fler röster höras. Som en led i detta vill vi vidareutveckla den flexibla och anpassade service som finns genom biblioteksbussen. Bland annat genom fler hållplatser och ökad turtäthet.

Kulturens frihet är central för oss i Centerpartiet. Ingen kan avgöra att något konstuttryck inte är viktigt för en enskild människa. Det är något vi som fria människor avgör själva. Då får vi också tolerera uttryck som vi själva tycker skaver. Det gäller även i det offentliga rummet.

Det vilar ett särskilt ansvar att på kommunen att skapa förutsättningar för barn och unga, bland annat genom att erbjuda kultur inom ramen för skolan och visa vägar mot föreningslivet. Här ser Centerpartiet vikten av fortsatt utveckling av kulturskolorna så att de ska kunna erbjuda fler kulturformer till fler barn och ungdomar. Det är också viktigt att ungdomar i hela vår kommun kan ta del av kulturskolans verksamhet. Därför bör kulturskolan få möjlighet att i samarbete med landsbygdsskolorna erbjuda verksamhet under skoltid. Centerpartiet tillför i budgeten resurser för att möjliggöra detta.

När man talar om kultur, glöms motorintresset ofta bort. Det är en del av Norrtäljes kulturidentitet och en fritidsaktivitet som engagerar i alla åldrar. Centerpartiet vill lyfta fram behovet, för särskilt de yngre motorintresserade. I ett första skede behövs en asfalterad och upplyst plats att mötas på. Därför har Centerpartiet med detta som en post i vår budget.

En stor del av kommunens kultur och idrott bedrivs av ideella föreningar och stiftelser. Många av dessa verksamheter bidrar också till besöksnäringen liksom utvecklingen av vår kommun på andra sätt. Flera av verksamheterna har under en längre tid flaggat för att mer resurser behövs. Centerpartiet anser att dessa organisationer behöver stärkas då vi som kommuninvånare får mycket tillbaka för varje satsad krona på de ideella organisationerna.

Vissa inomhushallar har ont om lediga tider att boka för föreningar. Centerpartiet vill se över hur fler inomhushallar kan skapas i de områden där efterfrågan är stor. Vi ser också behovet av att investera i våra sporthallars utrustning, som i många fall är i dåligt skick.

Fritiden är en viktig del av varje människas liv. Vi måste vara lyhörda för ungdomars önskemål och förslag. Från Centerpartiet vill vi utreda möjligheterna till ett Ungdomens hus, ett U-hus, med en verksamhet som är öppen för alla. Utvecklingen av detta U-hus ska ske i samråd med ungdomarna. Vi vill också se över hur verksamheterna på våra nuvarande ungdomsgårdar och andra verksamheter, kan utvecklas ytterligare. Centerpartiet vill också fortsätta och utöka den lyckade satsningen på "Öppen sporthall" liksom se över hur det kan skapas spontanidrottsplatser på fler platser i kommunen.

Kommunen är en stor markägare och kommunen ska vårda sina skogar och marker så att de blir mer tillgängliga för invånarnas naturupplevelser, motion och olika aktiviteter. Markerna runt Färsna gård har ombildats till ett kommunalt naturreservat, tack vare Centerpartiets tydliga engagemang i frågan. Färsna är en unik plats, alldeles intill stadskärnan med 81 hektar mark varav 61 hektar skog att ströva i. Den kommunala stiftelsen Norrtälje Naturvårdsstiftelse ansvarar för skötseln av Färsna gård som är ett viktigt besöksmål och samtidigt ett kunskapscentrum för lantbruk och skogsbruk. Centerpartiet anser att området ska skötas så den erbjuder rekreativsmöjligheter och naturupplevelser för kommunens invånare. Syftet med införandet av naturreservatet var även att bevara naturen och området som en Roslagsgård. För detta krävs resurser och kunskap. Därför anslår vi i Centerpartiets budget resurser till Norrtälje Naturvårdsstiftelse för skötsel och tillgängliggörande av Färsna naturreservat i enlighet med den skötselplan som finns. Färsna 4H bedriver en viktig verksamhet för barn och ungdomar, den behöver finnas kvar.

När det gäller Folkets Hus i Hallstavik har kommunens revisorer påpekat att kommunen äger 87 procent av fastigheten. Den underfinansieras i den modell för tilldelning som gäller idag. Revisorerna påpekar även att ansvaret för detta bör ligga hos kommunstyrelsen. Centerpartiet för därför över de medel som är avsatta i Kultur och fritids budget för Folkets hus i Hallstavik till kommunstyrelsen, samt tillför de resurser för Folkets Hus i Hallstavik som revisorerna påpekat att det finns behov av för en ekonomiskt långsiktig och hållbar lösning.

Val- och demokratinämndens arbete och kommunfullmäktige

Val- och demokratinämnden har under mandatperioden fått mer arbetsuppgifter och större ansvar. Det ställer nya, högre krav på både nämndens förtroendevalda och tjänstepersoner.

Nämndens arbete med att ta fram förslag på nya ersättningsbestämmelser måste ges bättre förutsättningar, Centerpartiet avsätter därför medel till detta i budgeten. Nämnden bör även satsa på att informera kommunens invånare om hur demokratin i kommunen är uppbyggd och hur man som boende i kommunen kan vara med och påverka.

Val- och demokratinämnden måste arbeta för att tillgängliggöra möjligheten till att delta i våra val för alla invånare. En viktig del i detta är att valdistrikten ska vara lagom stora och väl spridda geografiskt i vår kommun. Det får inte vara för långa avstånd på landsbygden och i skärgården samtidigt som valdistrikten i våra större tätorter inte blir överbelastade. Ambulerande valmottagare med en hög tillgänglighet kan vara en viktig del i detta.

För att säkra barn- och ungdomsperspektivet anser Centerpartiet att nämnden ska bygga vidare på det arbete som utförts med ungdomsrådet. Barn- och ungas delaktighet och entusiasm för den demokratiska processen behöver stärkas.

Centerpartiet vill att e-förslagen utvecklas. Dels för att förslagsställaren ska kunna följa sitt förslag linjärt från publicering till genomfört, dels i nämnderna. Riktlinjer för hur nämnderna ska hantera e-förslag behöver tas fram, så att de på ett demokratiskt vis kan behandlas av nämnden.

Norrtälje kommun är en till ytan stor kommun. För att stärka demokratin och öka kunskapen om hela vår kommun vill vi årligen förlägga två av Kommunfullmäktiges möten i Rimbo respektive Hallstavik och avsätter medel för detta i budgeten.

Resultat och Balansräkning

	2025	2025	2025
Resultaträkning (mnkr) för kommunen	Styret	(C)	Skillnad
Summa nämnder	-4 558,9	-4 605,9	-47,0
KS oförutsett	-55,0	-20,0	35,0

Summa KS centrala anslag	-32,0	-32,0	0,0
Summa nämnder inkl KS ofördelade anslag	-4 645,9	-4 657,9	-12,0
Centrala verksamhetskostnader och intäkter	115,5	115,5	0,0
Verksamhetens nettokostnad före avskrivningar	-4 530,4	-4 542,4	-12,0
Avskrivningar	-142,0	-142,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-4 672,4	-4 684,4	-12,0
Skatteintäkter, statsbidrag mm	4 799,6	4 799,6	0,0
Finansnetto	-18,5	-18,5	0,0
Årets resultat	108,8	96,8	-12,0
Varav Exploateringsintäkter netto:	0,0	0,0	0,0
Årets resultat exklusive Exploatering	108,8	96,8	-12,0
Årets resultat i % av skatteintäkter och statsbidrag	2,3%	2,0%	-0,3%

Summa nämnder (mnkr)	Styret	(C)	Skillnad
Kommunstyrelse	-622,0	-625,8	-3,7
Överförmyndare	-11,6	-11,6	0,0
Val- och demokratinämnd	-2,0	-2,2	-0,2
Kommunal revision	-2,8	-2,8	0,0
Bygg- och miljönämnd	-21,0	-22,0	-1,0
Kultur- och fritidsnämnd	-203,0	-204,1	-1,1
Socialnämnd	-364,6	-364,-6	-0,0
Barn- och skolenämnd	-1 478,9	-1 486,9	-8,0
Utbildningsnämnd	-323,7	-326,7	-3,0
Kommunalförbundet sjukvård och omsorg	-1 529,2	-1 559,2	-30,0
Summa nämnder	-4 558,9	-4605,9	-47,0
Förändring i kronor	322,6	-47,0	
Förändring i %	7,6%	8,7%	

Reserv för befolkningsprognos (mnkr)	Styret	(C)	Skillnad
KS oförutsett	-55,0	-20,0	35,0

	2025	2025	2025
Summa KS centrala anslag	Styret	(C)	Skillnad
Lokalbank	-10,0	-10,0	0,0
KS till förfogande	-10,0	-10,0	0,0
KS volymreserv	-12,0	-12,0	0,0
Summa KS ofördelade anslag	-32,0	-32,0	0,0
	2025	2025	2025
Centrala verksamhetskostnader, mnkr	Styret	(C)	Skillnad
Pensioner	-68,2	-68,2	0,0
Semesterlöneskuldsändring	-1,0	-1,0	0,0
Koncessionsavgifter	0,0	0,0	0,0
Internt debiterade internränta/intäkt	69,3	69,3	0,0
Internt debiterade internränta/kostnad	0,0	0,0	0,0
Internt debiterade avskrivning	142,0	142,0	0,0
Exploatering	0,0	0,0	0,0
Översiktsplan 2050	-0,0	-0,0	0,0
Central lönepott	-0	-0	0,0
Skattefinansierad VA-verksamhet	-1,5	-1,5	0,0
Bidrag Pensionskompensation till Tiohundra	-0	-0	0,0
Fast elprisavtal upphör (med 1kr/kwh)	-25,0	-25,0	0,0
Försäljning anläggningstillgångar/Div	-0,0	-0,0	0,0
KS oförutsett - Förstudie Lindholmen nytt verk	-0,0	-0,0	0,0
Summa centrala verksamhetskostnader	115,5	115,5	0,0